

"באים בטוב" הסבר אודות המעורבות

החברתית ויצירת חיבור אישי

מטרות המפגש –

1. התלמידים יקבלו מידע מפורט אודות התכנית והמחויבויות הנגזרות ממנה.
  2. התלמידים יזהו את העמדה הראשונית שלהם ביחס למעורבות חברתית.
  3. התלמידים יחשפו למגוון עמדות ותפיסות ביחס למעורבות חברתית.
- פתיחה –** (5 דקות) המורה מציגה את התכנית מעניקה רקע ראשוני קצרצר אודות התפיסה שבבסיס המעורבות החברתית, עדיין ללא זמן לשאלות.
- פעילות חווייתית -** (25 דקות) התלמידים והמורה יושבים במעגל שבמרכזו פס ארוך (חבל/ קו שמציירים על הרצפה בגיר או בטוש מחיק/ פס נייר ארוך). המורה מספרת סיפור רקע קצר:

ישו אחה"כ, כראי החברים נכאסיס באינה הצבורית, יושבים מצביאים את הלמן
ככיל. הרחובות די ריקים, שקט של ישו הצהריים. בחצר הבית מואכט ילדים משחקים
כדורא, פתאום הכדור שלהם צל מצר לכדור ומתאבל לכביש... תחשבו רגע, מה
אתם צושים?

לפני שהתלמידים עונים, המורה מזמינה את התלמידים לתאר לאו דווקא את התגובה בה היו בוחרים אלא לתאר כל מיני תגובות אפשריות לאירוע "ע"פ הכותרות שהיא מציעה כל פעם. המורה מראה פתק-כותרת, אחד התלמידים מתאר את התגובה המתאימה לכותרת, ומניח את פתק הכותרת על פני קו הרצף להבנתו (התיאור בסוגריים הוא הצעה כללית למורה, אין צורך להשתמש בו. נשתמש בתיאורים שיציעו התלמידים כהסבר לכותרות).

מתעלם – (רואה, מסובב את הגב וממשיך הלאה כאילו לא קרה כלום, חושב לעצמו "הם יסתדרו")

מגייס – (רואה וצועק – "תראו את הכדור, צריך להביא להם את הכדור שלא ירצו לכביש" ומחכה שמישהו יקום לעזור)

אחראי – (קם, תופס את הכדור ומוסר אותו מעבר לגדר לילדים)

אדיש – (לא שם לב לשום דבר שלא קשור אליו או אל האנשים שלידו)

יוזם – (קם, תופס את הכדור, נכנס לחצר, מסביר לילדים על כללי בטיחות ונותן להם את הכדור)

מתלבט – (רואה, קם, יושב, לא יודע מה יהיה נכון לעשות, מסתכל סביב לראות מה עושים האחרים)

מדינת ישראל - משרד החינוך

המינהל הפדגוגי - השרות הפסיכולוגי ייעוצי

רח' דבורה הנביאה 2, ירושלים 91911 טל: 02/5603249, 02/5603251 פקס: 02/5603256

www.education.gov.il/shefi

פוגע – (רואה, קם, לוקח את הכדור לעצמו ומשחק קצת עם החברים שלו תוך התעלמות מהילדים)
אשם - (קם, תופס את הכדור, מוסר לילדים, ומרגיש רע ש... "אולי לא היה צריך, ואולי צריך לקרוא למבוגר, ואולי...")

מעורב - (רואה וצועק – "תראו את הכדור, הם חייבים עזרה" וקם עם עוד ילד או שניים לעזור)

האט יש לאישה עוד רציון לתאבה אפשרית?

איזה קו רצף קבלנו? (לרוב זה ינוע בין המתעלם לאשם, אך הכל אפשרי ופתוח).

מה מייצגות התאבות השונות? (על פניו הן מייצגות מנעד בחירות ומגוון דמויות, אבל חשוב מכך הן מייצגות **מנעד פנימי של עמדות פנימיות שקיים בתוכנו**. כל אחת מהתגובות אפשרית, אנושית, טבעית. קו הרצף שלפנינו הוא קו פנימי – אנחנו יכולים לבחור בכל פעם את התגובה הנכונה והמתאימה לנו). *איך נבחר? מה מנחה אותנו במידת התאבות שלנו מול זולת?* (הערכים שלנו, ההבנה שלנו את המצב, האופן בו אנחנו מעריכים את הכוחות שלנו, הרצון שלנו, הביטחון שלנו, לחצים חברתיים, לחצים משפחתיים, מצב הרוח שלנו ברגע הנתון, רגשות כמו - דאגות, כעסים, אהבה, פחד...)

ברגעים כאלה של בחירה אם להתערב ולעשות מעשה למען הזולת אנחנו רוצים להתבונן. אנו מזמינים את התלמידים שלנו להכיר את עולם העמדות הפנימי שלהם ביחס למעורבות חברתית (התנדבות, תרומה, השפעה, התנהגות אזרחית), אנו מעודדים אותם לזהות את הכוחות שלהם, את היכולת שלהם להשפיע וכמובן אנו מעוררים אותם לחשוב ולהעמיק בערכים שלהם ובאמונות הפנימיות שלהם בכל מה שקשור לערבות הדדית ולמעורבות חברתית.

התלמידים ישאלו את עצמם שוב ושוב שלוש שאלות לאורך הדרך, כשבכל פעם התשובות תהיינה שונות ומתפתחות:

1. מביט על הסביבה ושואל - *מי או מה בסביבתי לקוק ליחס של מצורבות ומרומה?*

2. מביט על עצמי ושואל - *מה נכון לי לצעות ביחס לסביבה ומה ינחה אותי בבחירה שלי מה לצעות, כמה לצעות ואיך לצעות?*

3. מביט על עצמי ועל הסביבה ושואל - *איזו כוחות, כישורים ויכולות יש לי אשר יכולים לסייע לי לסייע ולהשפיע?*

אז מה כוללת התכנית? (20 דקות) - בשלב זה צריך לתת מידע, הסבר והדרכה. לתאר כדוגמה תפקידים ומקומות קיימים להתנדבות לגייס את התלמידים ולהפחית עמימות או לחץ.

מדינת ישראל - משרד החינוך

המינהל הפדגוגי - השרות הפסיכולוגי ייעוצי

רח' דבורה הנביאה 2, ירושלים 91911 טל: 02/5603249, 02/5603251 פקס: 02/5603256

www.education.gov.il/shefi

לסיכום – סבב רפלקטיבי - דבר חדש שלמדתי היום על עצמי מתוך ובקשר לנושא - "התפתחות

אישית ומעורבות חברתית"